

Det kongelige Kunnskapsdepartement
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Att: Bente Thori-Aamodt

Kopervik 03.01.2008

MERKNADER TIL HØRINGSNOTAT VEDRØRENDE ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN

Vi viser til mottatt høringsnotat datert 31.10.2007, refnr. 200705160-/MLA og takker for muligheten til å komme med våre synspunkter. Vi har i det følgende kun konsentrert oss om forslagene til ny § 14 i barnehageloven.

Barnebygg har siden starten i 1992 etablert ca 150 barnehager. Dette utgjør ca 12 000 barnehageplasser. Selv eier og driver vi ca 40 barnehager nå i starten av 2008. Det betyr at nærmere 3 500 barn møter godt over 800 kompetente og motiverte medarbeidere i våre egne barnehager hver (arbeids-)dag hele året igjennom. Vår felles visjon er å skape "Sol ute, Sol inne", og vårt felles mål er å bli den beste barnehagedriveren med et tydelig fokus på å gjøre barns hverdag givende og lærerik. Med trygg forankring i gjeldende rammeplan for barnehager har Barnebygg utarbeidet en "overordnet faglig plan". Her kan hver enkelt av våre barnehager finne inspirasjon, faglig forankring og nyttige tips for sin egen pedagogiske praksis.

For å nå vår ambisiøse målsetning bruker vi betydelige ressurser på utvikling av barnehagens innhold gjennom allerede nevnte faglige planverk, en omfattende erfaringsutveksling barnehagene i mellom og en betydelig satsing på kompetanseutvikling av våre ansatte.

Skal vi og andre private barnehager kunne fortsette denne satsingen på kvalitet og innhold, dvs ha et tilbud som bidrar til å nå regjeringens ambisiøse målsetning slik den er formulert i innledningen til høringsnotatet, er det en **grunnleggende forutsetning** at det blir innført **full økonomisk likeverdig behandling** av kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Basert på de erfaringer vi har gjort gjennom 4 år med "likeverdig" behandling i over 30 kommuner er vi ikke i tvil om at "Alternativ 4" til ny § 14 er det forslaget som vil gi den ønskede virkning i forhold til regjeringens ønskede målsetning. Det store flertallet av landets kommuner trenger og ber om klare føringer i denne type spørsmål.

Om dagens regelverk er komplisert og vanskelig for kommunene å håndtere vil det ikke bli enklere om kommune i tillegg til å ha hele finansieringsansvaret, blir nødt for å utarbeide retningslinjer og regelverk. Vi mener at det er helt nødvendig for en smidig videreføring av barnehagereformen og innføring av lovbestemt rett til barnehageplass, at det samtidig med overføringen av hele finansieringsansvaret innføres lovbestemte minstekrav, som det foreslås i Alternativ 4 til § 14.

Vi mener også at alle parter er best tjent med at kommunen kan utøve et begrenset skjønn for å ivareta prinsippet om etterprøvnbarhet og åpenhet i offentlig saksbehandling på en best mulig måte. Objektivitet er enkelt i teorien, men ikke alltid like enkelt i praksis uten noen retningslinjer å forholde seg til.

Vi mener også at lovforslaget må legge til rette for en klageadgang på vedtak om tilskudd, slik at en "uhildet" part kan vurdere saken på et nøytralt grunnlag. I dagens ordning ivaretas klageadgangen av fylkesmannen. Det er noe uklart hvordan klageadgangen i forhold til kommunal finansiering vil bli.

Om regjeringens målsetning om gode, rimelige og tilgjengelige barnehageplasser er viktig, så kan vi skrive under på at en lovpålagt full likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager er den beste medisinen. Kommunene vil i et slikt system ha enda sterkere motiver for å effektivisere egen drift samtidig som barnehagesektor samlet kan gi kvalifiserte og nøytrale innspill til debatten om kvalitet og innhold basert på tilgjengelige ressurser.

Ved å sette prosentsatsen høy nok i utgangspunktet, dvs minst 90 prosent og i løpet av 2-3 år øke denne til 100 prosent, vil en langt på vei ta bort et unødvendig og støyende fokus på økonomisk forskjellsbehandling og ulike muligheter i landets barnehager. Det er på høy tid at debatter om barnehager i all hovedsak dreier seg om barnehagens rolle i samfunnet og det pedagogiske innholdet i barnehagen. Å skape like muligheter for alle barn er i følge høringsnotatet viktig. Det blir helt ulogisk om en da ikke legger til rette for like muligheter blant godkjente tilbydere av barnehageplasser.

Myten om at det er naturgitte forskjeller på kostnadsnivået i private og kommunale barnehager må avlives. Ikke-kommunale barnehager som eventuelt enda ikke tilbyr lønns- og pensjonsytelser på tilsvarende nivå som kommunale barnehager vil i en situasjon med full dekning ikke ha livets rett. Kommunale og ikke-kommunale barnehager konkurrerer i det samme markedet om de samme begrensede ressursene. Det er også de samme leverandørene av varer og tjenester som konkurrerer om barnehagenes gunst. Den senere tids press i byggebransjen og knapphet på egnede tomter er en felles utfordring både for kommunale og ikke-kommunale aktører. Tiden hvor betalingsviljen til "fortvilte" foreldre på jakt etter barnehageplass og en utstrakt dugnadsånd kombinert med nøysomhet har holdt liv i private barnehager er forbi. I dagens situasjon finnes det ingen rasjonelle og rimelige grunner som skulle tilsa at private barnehager skal klare å levere samme varen med mindre tilskudd enn kommunale barnehager, uten at dette til slutt vil gå på bekostning av kvaliteten i tilbudet. Departementets undersøkelser bekrefter også at kostnadsnivåene i kommunale og ikke-kommunale barnehager er i ferd med å nærme seg hverandre.

Vår erfaring tilsier at de fåtallige kommunene som allerede har innført full likeverdig behandling også er de kommunene som driver mest kostnadseffektivt i egne barnehager. Private barnehager hadde ikke hatt livets rett i disse kommunene om kommunen hadde bestemt seg for en forskjellsbehandling samtidig som kravet om kostnadsdekning hadde opphørt.

Kommuner som allerede likebehandler bruker langt mindre tid på spørsmål knyttet til tilskuddberegning enn i andre kommuner som velger gjeldende forskrifts minimumskrav. Kommuner som allerede likebehandler bruker også mye mindre administrative ressurser på tilskudd til private barnehager enn andre kommuner. Den årlige kommunale budsjettdebatten dreier seg i langt større grad om innhold og kvalitet i kommunes samlede barnehagetilbud, enn om hva "vi" skal gi i tilskudd til de private barnehagene og hva "vi" trenger av ressurser i "våre" barnehager. Det er i seg selv et paradoks at en snakker om kommunale og ikke-kommunale barnehager i en og samme kommune. Det er da vitterlig barnehagetilbudet til kommunens innbyggere som skal stå i fokus.

Det å ha flere aktører som konkurrerer om brukernes gunst er i seg selv utviklende og en garanti for å ivareta et variert mangfold i sektoren.

Men det er som sagt kun et fåtall kommuner som har vist evne og vilje til å gjennomføre noe som tilnæringsvis kan betegnes som full likeverdig behandling. Det finnes vel så mange eksempler på kommuner som har benyttet gjeldende lov med forskrifter til å redusere sine tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Videre kan vi dokumentere like mange forskjellige praktiseringer av kravet om likeverdig behandling som kommuner vi er representert i. Vedtakene om kommunalt tilskudd kommer spredt jevnt over hele året. Over halvparten av alle vedtak om kommunalt tilskudd er ikke i henhold til forskriftene og blir etter en relativt drøy runde hos respektive fylkesmenn omgjort. Det hører til unntakene at klager blir avvist. Dette er en situasjon barnehagesektoren ikke er tjent med. Samtidig medfører dagens situasjon at det brukes mye ressurser på unødvendig regeltolkning og klaging. Det er derfor helt nødvendig med sterkere sentrale føringer slik det legges opp til i Alternativ 4 slik at en unngår mest mulig forvirring, frustrasjon og misstenkeliggjøring rundt spørsmål som ikke dreier seg om barnehagens innhold.

Kort oppsummert mener vi at departementets forslag til ny § 14 må få ordlyden slik den er i Alternativ 4. X prosent må snarest mulig bli 100 %, men for de kommunene som i dag driver med unormalt høye kostnader skal få en tid til å omstille seg kan X begynne på et lavere nivå og trappes opp i løpet av en 2-3 års periode. Med bakgrunn i dagens observerte tilnærming mellom kostnadsnivået i kommunale og ikke-kommunale barnehager må den dog ikke settes under 90 %.

Om det er ønskelig står vi gjerne til disposisjon for å utdype våre synspunkter og deler av våre etter hvert rikholdige erfaringer.

Med vennlig hilsen
Barnebygg Gruppen

Tore Nedland
Økonomisjef